Choice Based Credit System Syllabus

2022-2023

M. A. I - SANSKRIT(CBCS)-वाङ्मय–पारङ्गत–संस्कृतम्

Semester II .द्वितीयसत्रम्- **(Compulsory)**

Core- MSNS2T01 प्रथमप्रश्नपत्रम्.

Paper-1- वैदिकसाहित्यम् **–Vedic Literature**

पूर्णाङ्का: – 100 लिखितपरीक्षाङ्का: – 80 आन्तरिकमूल्यमापनाङ्का: 20

Vedic Literature

Paper objectives: This paper coverd the history of the veda's parts and as well as Vedangas.

Learning Outcomes : Studentunderstand about the importence of Vedas. Nirukta is one part of the vedangas.

वैदिकसाहित्यम्

1–ऐतरिय आरण्यक–अध्याय 1,खण्ड 1–4

2–बृहदारण्यकोपनिषद्–याज्ञवल्क्य–मैत्रेयीसंवाद:

निरुक्तम्

3–निरुक्तम्–अध्याय: 1

4–निरुक्तम्–अध्याय: 2

उपरोक्तघटकाश्रित्यवस्तुनिष्ठप्रश्ना:

संदर्भग्रन्था:**Reference Books**

1 उपनिषद् – रामकृष्ण मठ, नागपूर

2 बृहदारण्यकोपनिषद् – मोतीलाल बनारसीदास प्रकाशन,दिल्ली

3 संस्कृत साहित्याचा इतिहास – डॉ. सिंधू डांगे,मंगल प्रकाशन,नागपूर

4 ब्राह्मणग्रंथों में राजनीतिक सिद्धान्त–बलवीरआचार्य,चौखम्बाप्रकाशन,दिल्ली

5 निरुक्तम् – उमाशंकर शर्मा – 'ऋषि', चौखम्बाप्रकाशन, वाराणसी

6 बृहदारण्यकोपनिषद्, गीताप्रेस, गोरखपूर

7 बृहदारण्यकोपनिषद्–एकअध्ययन–मनुदेवबन्धु,भारतीय विद्या प्रकाशन, दिल्ली

8.–ऐतरिय आरण्यक–सायणाचार्य विरचित भाश्यसहितम्,आनंदाश्रम मुद्रणालय,पुणे

टिप्पणी :प्रश्नानां समाधानं स्वीकृतभाषया करणीयम् ।

प्रतिघटकाङ्कनियोजनम्–दीर्घप्रश्न:=10x4=40,लघुप्रश्नौ 6x4=24,

8x2=16 अष्टौ वस्तुनिष्ठप्रश्ना : प्रतिघटकानुसारं प्रश्नद्वयम्

Choice Based Credit System Syllabus
2022-2023
M. A. I - SANSKRIT(CBCS)-वाङ्मय–पारङ्गत–संस्कृतम्

Semester II .द्वितीयसत्रम्- **(Compulsory)**
Core- MSNS2T02 द्वितीयप्रश्नपत्रम्
Paper-2-व्याकरणं भाषाविज्ञानं च।–**Grammer and Lingeustics**
पूर्णाङ्का: 100 लिखितपरीक्षाङ्का 80

Grammer and Lingeustics-
Paper objectives: In history of Indian Grammer, Sanskrit Grammer is the most rich grammer. Linguistics is valueable for the other languages also.
Learning Outcomes : Student understand that how to use the rules to creat the word and also how to make the sencentece in Sanskrit.The paper also emphasise the reading and writing.

व्याकरणं भाषाविज्ञानं च
1.लघुसिद्धान्तकौमुदी–कृदन्तप्रकरणम्–कृत्यप्रत्यय,तद्धित–मत्वर्थीय
2.वैय्याकरणसिद्धान्तकौमुदी–कारकप्रकरणम्

भाषाविज्ञानम्
3.भाषाविज्ञानम्– प्रवेष, भाषा, भाषाए तथा वर्गीकरण च
4.रूपविज्ञानम्,ध्वनिविज्ञानम्,अर्थविज्ञानम्
उपरोक्तघटकाश्रित्यवस्तुनिष्ठप्रश्ना:

संदर्भग्रन्था: –Reference Books

1 संस्कृत भाषाषास्त्रीय अध्ययन, भोलाषंकर व्यास,चौखम्बा प्रकाषन, वाराणसी
2 भाषाविज्ञान, उदयनारायण तिवारी,मोतीलाल बनाररीदास प्रकाषन, दिल्ली
3 भाषाविज्ञान, भोलानाथ तिवारी, किताब महल पब्लिषर्स,21 अंसारी रोड,दरियागंज, दिल्ली
षास्त्रीय संषोधन पद्धती– डॉ बी. एम. कहाडे,पिंपळापुरे ॲण्ड कं. पब्लिषर्स नागपूर
4.संस्कृत भाषाविज्ञानम्–चक्रवर्ती,श्रीरामाधीन चतुर्वेदी,चौखम्बा प्रकाषन,दिल्ली

टिप्पणी :प्रश्नानां समाधानं स्वीकृतभाषया करणीयम्।
प्रतिघटकाङ्कनियोजनम्–दीर्घप्रश्न:=10x4=40,लघुप्रश्नौ 6x4=24,
8x2=16 अष्टौ वस्तुनिष्ठप्रश्ना : प्रतिघटकानुसारं प्रश्नद्वयम्

Choice Based Credit System Syllabus

2022-2023

M. A. I - SANSKRIT(CBCS)-वाङ्मय–पारङ्गत–संस्कृतम्

Semester II .द्वितीयसत्रम्- **(Compulsory)**
Elective MSNS2T03 **(A)**- तृतीयप्रश्नपत्रम्
Paper-3.भारतीयदर्शनम्–**Indian Philosophy-Tarksangrah**

पूर्णाङ्का: 100 लिखितपरीक्षाङ्का: 80 [illegible] 20

Indian Philosophy- Tarksangrah

Paper objectives: Indian Philosophy is the knowledge Box to understhand the indigrients of the creation of nature.
Learning Outcomes : Student cleared the concept of SaptaPadarth i.e. Seven objects.Tarksangrah introduced the design of the Nature.

भारतीयदर्शनम्
तर्कसङ्ग्रहः
1.न्यायवैषेषिकदर्षनपरिचय
2.अन्नंभट्टकृततर्कसङ्ग्रहः–उद्देष–द्रव्य
3.अन्नंभट्टकृततर्कसङ्ग्रहः–गुणग्रंथतः चतुर्विधप्रमाणविचारपर्यंतम्
2.अन्नंभट्टकृततर्कसङ्ग्रहः– षेषग्रंथपर्यंतम्

संदर्भग्रन्थाः **Reference Books**

1. भारतीयदर्शन– वाचस्पति गैरोला, चौखम्बा प्रकाषन, वाराणसी – 221001
२ .अन्नंभट्टकृततर्कसङ्ग्रह– मोतीलाल बनारसीदास प्रकाषन, दिल्ली

टिप्पणी :प्रश्नानां समाधानं स्वीकृतभाषया करणीयम् ।
प्रतिघटकाङ्कनियोजनम्–दीर्घप्रश्नः–**10x4=40**,लघुप्रश्नौ **6x4–24**,
8x2=16 अष्टौ वस्तुनिष्ठप्रश्ना : प्रतिघटकानुसारं प्रश्नद्वयम्

OR

Semester II .द्वितीयसत्रम्- **(Compulsory)**
Elective MSNS2T03**(B)**- तृतीयप्रश्नपत्रम्
Paper-3.भारतीयदर्शनम्–**Indian Philosophy-Vaisheshik-Yogsutram ch**

पूर्णाङ्का: – 100 लिखितपरीक्षाङ्का: – 80 आन्तरिकमूल्यमापनाङ्का:–20

Indian Philosophy वैशेषिक–योगसूत्रं च

Paper objectives: Prashshtapaadbhashyam is related to Vaisheshik sutras. The Yog sutras of pantajali to be one of the foundational texts of classical Yoga philosophy.

Learning Outcomes : The Student are understanding the General Introduction of Great Indian Philosophers Nyay,Viasheshik,Yog.

Unit 1 : वैशेषिक सूत्र – अध्याय– 1
Unit 2 : प्रशस्तपादभाष्यम्–परिचयमात्र
Unit 3 : पतंजलिकृतयोगसूत्रम्– पाद 1
Unit4: योगसूत्रभाष्यकाराणांपरिचयमात्र
उपरोक्तघटकाश्रित्यवस्तुनिष्ठप्रश्ना:

संदर्भग्रन्था: .**Reference Books**

1 वैशेषिकदर्षन – डॉ. उदय कुमठेकर, प्रसाद प्रकाषन, पुणे
2 प्रशस्तपादभाष्य – चौखम्बा प्रकाषन, वाराणसी.
3 प्रशस्तपादभाष्य – संपूर्णानंद विष्वविद्यालय, वाराणसी.
4 भारतीयदर्षन – डॉ. बलदेव उपाध्याय, मोतीलाल बनारसीदास प्रकाषन, दिल्ली
5 History of Indian Philosophy, Dasgupta,Vol.1-2, Motilal Banarasidas Publition, Delhi
6 योगसूत्रम् – रामकृष्ण मठ, नागपूर.
7 योगसूत्रप्रदीप – गीताप्रेस,गोरखपुर
8 भारतीय तत्वज्ञानाचा बृहद् इतिहास– डॉ. गजानन नारायण जोषी, सारस्वत प्रकाषण, पुणे
9 भारतीय दर्षन संग्रह– ,पं.द.वा.जोग, सदाषिव पेठ, पुणे
10 भारतीय दर्षनषास्त्र का इतिहास– डॉ. जयदेव वेदालंकार

टिप्पणी: टिप्पणी :प्रश्नानां समाधानं स्वीकृतभाषया करणीयम् ।
प्रतिघटकाङ्कनियोजनम्–दीर्घप्रश्न:–10x4=40,लघुप्रश्नौ 6x4–24,
8x2=16 अष्टौ वस्तुनिष्ठप्रश्ना : प्रतिघटकानुसारं प्रश्नद्वयम्

Choice Based Credit System Syllabus
2022-2023
M. A. I - SANSKRIT(CBCS)-वाङ्मय–पारङ्गत–संस्कृतम्

Semester II द्वितीयसत्रम्- **(Compulsory)**
Open Elective- MSNS2T04(A) चतुर्थप्रश्नपत्रम्
Paper-4: Kavyashastra-Kavyaprakash

पूर्णाङ्काः 100 लिखितपरीक्षाङ्काः 80 आन्तरिकमूल्यमापनाङ्काः 20

Paper objectives The rules of poetics important part of Sanskrit literature. the 'A student of the kavya-Prakash will find in these works only a re-statement of Mammata's views and opinions', said theBechan Jha

Learning Outcomes : To understand the writing of the poem authours must be desioned the rules of poetics.Student understand the Kavyaprakash's treatments of Rasas ,Doshas.

काव्यशास्त्रम् :

1.मम्मटकृतकाव्यप्रकाशः–उल्लास 1
2.मम्मटकृतकाव्यप्रकाशः–उल्लास :2
3.मम्मटकृतकाव्यप्रकाशः–उल्लास .7
4मम्मटकृतकाव्यप्रकाशः–उल्लास 8
उपरोक्तघटकाश्रितवस्तुनिष्ठप्रश्नाः

संदर्भग्रन्थाः**Reference Books**

1.काव्यप्रकाषः–सत्यप्रकाषषास्त्री, चौखम्बा प्रकाषन, वाराणसी.
2.संस्कृत साहित्याचा इतिहास–सिंधू डांगे
3.काव्यप्रकाषः–डा.पारसनाथ द्विवेदि,विनोद पुस्तक मंदिर,आगीरा

टिप्पणी :प्रश्नानां समाधानं स्वीकृतभाषया करणीयम् ।
प्रतिघटकाङ्कनियोजनम्–दीर्घप्रश्नः–**10x4=40**,लघुप्रश्नौ 6x4–24,
8x2=16 अष्टौ वस्तुनिष्ठप्रश्ना : प्रतिघटकानुसारं प्रश्नद्वयम्

Choice Based Credit System Syllabus
2022-2023
M. A. I - SANSKRIT(CBCS)-वाङ्मय–पारङ्गत–संस्कृतम्

Semester II .द्वितीयसत्रम्- **(Compulsory)**
Open Elective- MSNS2T04(B) .चतुर्थप्रश्नपत्रम्
Paper-4: Modern Sanskrit Literature -Vindyavasinivijayam
आधुनिकसंस्कृतकाव्यम्.

पूर्णाङ्काः - 100 लिखितपरीक्षाङ्काः - 80 आन्तरिकमूल्यमापनाङ्काः 20

Modern Sanskrit Literature

Paper objectives: Modern Sanskrit literature is also the important part of this scenario.Vasant Tyambak Shevade was the popular poet of the modern Sanskrit literature.

Learning Outcomes : Student understand the what is an emphasis of Sanskrit literature in this age.

आधुनिक–संस्कृत–काव्यम्

1.आधुनिकसंस्कृतसाहित्यस्य परिचयः
2.कवि–वसंत –त्र्यंबक– षेवडेमहभागविरचितानां काव्यानां परिचय
3.विन्ध्यवासिनीविजयम्– सर्ग 1 .
4.विन्ध्यवासिनीविजयम्– सर्ग 2
उपरोक्तघटकाश्रित्यवस्तुनिष्ठप्रश्नाः

संदर्भग्रन्थाः**Reference Books**

1..संस्कृत साहित्यमे राष्ट्रीय भावना–हरिनारायण दीक्षित,देववाणी परिषद्, दिल्ली
2..विन्ध्यवासिनीविजयम– वसंत त्र्यंबक षेवडे विरचित– संपा डॉ. ब्रह्मानन्द त्रिपाठी चौखम्बा,सुरभारती प्रकाषन, वाराणसी
3..आधुनिक संस्कृत काव्यषास्त्र – डॉ. आनन्द कुमार श्रीवास्तव, ईस्टर्न बुक लिंकर्स, दिल्ली

टिप्पणी :प्रश्नानां समाधानं स्वीकृतभाषया करणीयम्।
प्रतिघटकाङ्कनियोजनम्–दीर्घप्रश्नः=**10x4=40**,लघुप्रश्नौ 6x4=24,
8x2=16 अष्टौ वस्तुनिष्ठप्रश्ना : प्रतिघटकानुसारं प्रश्नद्वयम्